

22 Nisan 1962 tarihli ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun bâzı maddelerinin yeniden düzenlenmesine ve bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/210; Cumhuriyet Senatosu 1/1121)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 1 e 1 nci ek)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 489

8 . 6 . 1970

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 5 . 6 . 1970 tarihli 97 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, 22 Nisan 1962 tarihli ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun bâzı maddelerinin yeniden düzenlenmesine ve bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyle
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 25 . 2 . 1970 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 4, 5 . 6 . 1970 tarihli 96 ve 98 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 1 e 1 nci ek)

Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/1121
Karar No. : 41

Yüksek Başkanlığa

Komisionumuzca ve daha sonra da Cumhuriyet Senatosunca kabul edilmiş bulunan 22 Nisan 1962 tarihli ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun bâzı maddelerinin yeniden düzenlenmesine ve bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı Cumhurbaşkanlığının 22.2.1970 tarihli ve 4/129 sayılı tezkeresi ile Anayasanın 93 ncü maddesi gereğince bir daha görüşülmek üzere Millet Meclisi Başkanlığına iade edilmiş ve Millet Meclisinde yeniden görüşülen tasarı Senatosumuzca evvelce benimsendiği şekilde aynen ve yeniden kabul edilmiş bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanının tasarının yeniden görüşülmesine dair tezkeresinde kanun tasarısının Anayasanın 8 nci ve 152 nci maddelerine uygun olarak tanzim edildiğinde mevcut şüphesi belirtilmektedir.

Bu itibarla kabul edilen kanun tasarısının Anayasanın 8 nci maddesinin emretmiş bulunduğu kanunların Anayasaya aykırı olamayacağı ilkesi ile kesin bulunan Anayasa Mahkemesi kararlarının Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağına dair olan 152 nci maddesinin ışığı altında incelemek icabetmektedir.

A) Kanun tasarısı Anayasaya aykırı mıdır?

İncelenen kanun tasarısı Cumhuriyet savcılarının ve yardımcılarının özlük işlerinden bir parçası bulunan atanma ve nakillerine ait işlemleri düzenleyen yeni hükümler getirmektedir. Evvelce bu konuda yetkili bulunan Adalet Bakanının yetkilerinin Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş bulunması nedeni ile bu yeni hükümler tanzim edilmiştir.

Bu hükümlerin Anayasaya ne dereceye kadar aykırı düştüğünü cevaplandırabilmek için biza-tihi Anayasayı incelemek icabetmektedir. Anayasamızın 3 ncü bölümü yargı başlığını taşımaktadır. Bu bölümü incelediğimiz takdirde görürüz ki, mahkemelerle, hâkimlerle ve Cumhuriyet savcılarını ile ilgili hükümler burada yer almıştır. Anayasa koyucu hâkimlerin görevlerinde bağımsız olduklarını, hiçbir organ makam, merci veya kişiden yargı yetkisinin kullanılması konusunda kendilerine tavsiye ve telkinde bulunulmayacağı açıkça gösterilmiş, teminatları teker teker sayılmış özlük işlerinde ve görevlerini ifada tabi olacakları hükümler açıkça tesbit edilmiş ve bu konularla ilgili uygulamanın Yüksek Hâkimler Kurulu tarafından yerine getirileceği de tesbit edilmiştir. Keza bu Yüksek Hâkimler Kurulunun ne şekilde kurulacağı Anayasa vâzını tarafından tesbit edilmiş ve görevleri de belirtilmiş bulunmaktadır.

Anayasamızda hâkimlerle ilgili olarak vaz'edilmiş bulunan bu hükümlere uygun Cumhuriyet savcılarını için tesbit edilmiş hükümler bulmak mümkün değildir. Sadece 137 nci maddede «Kanun, Cumhuriyet savcılarının ve kanun sözcülerinin özlük işlerinde ve görevlerini yapmalarında teminat sağlayıcı hükümler koyar.» İkinci fıkrada da «Cumhuriyet Başsavcısı, Başkanun Sözcüsü ve Askerî Yargıtay Başsavcısı, yüksek mahkemeler hâkimleri hakkındaki hükümlere tabidir» ifadesi yer almıştır.

İşte savcılarının durumunu incelerken Anayasada mesnedolacak ve ışık tutacak bunun dışında hüküm yoktur. 137 nci maddede, savcılarının hâkimlerin haiz olduğu mânada ve şekilde bir teminata sahibolacakları, hâkimler gibi bağımsız olacakları hususuna işaret edilmemiş ve bu hususlarda Yüksek Hâkimler Kurulu gibi bir kurula da görev verilmemiştir.

Eğer Anayasa vâzını Cumhuriyet savcılarını için böyle bir düşüncede olsa idi bu müesseseleri de sarahaten kurardı. Anayasamız bu maddesinde Cumhuriyet savcılarını teminat sağlayacak hükümlerin kanunla konacağına işaret ederken savcılarının ifa ettikleri vazifenin özellikleri ölçüsünde bir teminata kavuşturulması lâzımgeldiğini kabul etmiş bulunmaktadır. Nitekim Cumhuriyet Başsavcısı için, Cumhuriyet savcılarını hakkında 137 nci maddenin 1 nci fıkrasına dayanılarak hazırlanacak kanunla getirilecek teminatın dışında yüksek mahkemeler hâkimlerine uygulanacak hükümlerin de ayrıca uygulanmasına işaret edilmiş olması Anayasa vâzınının maksadını açıkça göstermekte ve savcılar için bu şekilde istisnai bir hüküm tanınmamaktadır.

Bu itibarla Cumhuriyet savcılarının hâkim gibi bağımsız ve teminatlı kabul etmek zorunluğunda olmadığımızı göre getirilen tasarıda Cumhuriyet savcılarının özlük işlerinden biri olan atanmalarında görevlerini ifaya mâni olacak ve Anayasamızın açısından aykırılık teşkil edecek bir hüküm bulunup bulunmadığını araştırmak icabeder.

Tasarının üzerinde tartışılan ve Anayasa aykırı intibamını verdiği zannedilen kısmını yeniden tanzim olunan 77 nci maddenin ilk fıkrasındaki atama ve nakil kurulunun teşkiline ait hükümdür.

Evvelce sadece bakanlık müdürler kurulundan teşkil edilmiş bulunan ve görevi istişari mahiyette mütalâa vermek olan müdürler kurulu yerine bu defa daha değişik bir kurul getirilmekte ve Adalet Bakanının doğrudan doğruya mevcudolan atama yetkisi kaldırılmaktadır. Bu kurul Ada-

let Bakanlığı Müsteşarının Başkanlığında Bakanlık Ceza İşleri ve Zatişleri Genel müdürleri ile Tef-tiş Kurulu Başkanından ve Cumhuriyet Başsavcılığı teşkilâtından katılacak olan bir Cumhuriyet ikinci başsavcısı ile, iki Yargıtay savcısından teşekkül etmektedir.

Kurula katılacak olanların hukukî durumları birbirinden farklı değildir. Hepsi de birinci sınıf hâkim ve savcıdır ve bunların teminatına haizdir. 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 884 sayılı Ka-nunla değişik 18 neî maddesine bağlı 2 sayılı ecvel incelendiği takdirde görülür ki birinci sınıf savcı olarak Cumhuriyet Başsavcısı, Cumhuriyet ikinci başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet savcıları, Bakanlık Müsteşarı, Teftiş Kurulu Başkanı ve genel müdürleri gösterilmiştir. Şu halde kanun na-zarında bunların birbirinden farklı bulunmadığına göre kurulu teşkil eden 7 birinci sınıf savcının, savcıların atanmasında söz sahibi olmaları Anayasamız muvacehesinde hiçbir aykırılık getirme-mektedir. Burada bakanlıkta çalışan ve hukukî durumda birinci sınıf savcı bulunanların birinci sınıf savcılığın teminatlarına sahibolmaları karşısında mücerret Bakanlık hizmetinde bulunmaları ve idari görev ifa etmeleri sebebiyle bakana bağlı olmaları düşüncesi mesnetsiz kahr. Bunlar idari görevlerini ifa ederken 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun geçici 6 ve 80 neî madde-leri hükümlerinden faydalanırlar. 65 yaşından önce emekliye sevk edilemezler. Bakanlık emrine alınamazlar ayrıca bugün mer'î olan mevzuat gereğince savcıların terfi, disiplin işlemleri ile ilgili kurullarda üyelik yapmak suretiyle onların diğer özlük haklarına da söz sahibi bulunmaktadırlar. Diğer taraftan gene bu madde ile objektif esasları tesbit edilmiş bir atama ve nakil plânı yapıl-ması emredilmiştir ki kurulun bütün üyeleri ve diğer ilgililer bu plânla bağlı olacakları eihetle kurul mensuplarının objektif kurallardan ayrılacaklarını ve idarenin baskısına tabi olacakla-rını peşinen kabul etmek hatalı olur. Bu kadar subjektif düşünelere yer verilmesi ve her düşün-ceyi önleyici hükümler getirilmeye çalışılması hakuk kurallarına, kanun tekniğine ve kanunların objektifliği prensibine aykırı düşer.

Diğer taraftan Cumhuriyet savcılarının kanunlardan doğan idari görevleri, ceza evleri ile olan ilişkileri, malî hükümler yönünden yüklendikleri görevleri onları mecburen bir yönü ile idareye bağlı tutmaktadır. Kazai görevlerinin yanında idari görevleri de hâkimdir. Bu itibarladır ki, Cumhuriyet savcılığı teşkilâtı bugün mer'î olan Hâkimler Kanununun 85 neî maddesi hükümüne göre Adalet Bakanına bağlı bulunmaktadır. Hal böyle olunca Cumhuriyet savcılarını atayacak ve nakledilecek kurulda bakanın bulunmaması karşısında Bakanlığın temsil edilmesi kadar tabii bir sonuç düşünülemez ve bunda da Anayasaya aykırılık yoktur.

Nitekim, Anayasa Mahkemesi daha evvel ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148 neî, 343 neü ve 373 neü maddesinin iptali için açılmış olan dâvaları rüyet edip reddine dair verdiği kararı-nın gerekçesinde, «Anayasamızın 6 ve 132 neî maddelerine göre bağımsızlık hâkimler ve mahkeme-ler içindir. 132 neî maddenin 2 neî fıkrası hükmünce mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat verilemez, genelge gönderilemez, tavsiye ve telkinde bulunulamaz, halbuki Cumhuriyet savcısı hâ-kim değildir..... Adalet Bakanı, yürütme organının temsileisi olarak adalet eihazının işleminin siyasi sorumluluğunu taşımaktadır. Savcıların da görev bakımından yürütme organı ile ilişkileri vardır..... Gerçekten Anayasa, savcıları hâkimlerle bir tutmamış hâkimleri bağımsız saydığı halde savcılara istiklâl vermemiştir.» demek suretiyle savcının durumunu ve bakanlıkla olan ilişkilerini belirtmiş ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148 neî maddesinin yerinde olduğunu, savcı-lara kazai görevlerini ifada emir verilebileceğini kabul etmiş bulunmaktadır. Şayet Bakanlığın temsil edilmediği tamamen bağımsız bir kurula görev tevdi edildiği takdirde Anayasamızın mak-sadı dışına çıkıldığı gibi teşkilâtın çalışması da mümkün olamaz.

Adalet Bakanının tanzim edeceği kararnamede kurulun son sözü söylemiş bulunması ve kurul kararının kesin olması nedeniyle Cumhuriyet savcılarının atanmalarına ilişkin bu hükümde gerekli teminat getirilmiş ve Anayasamızın dileği yerine gelmiş olup her hangi bir aykırılık mevcut görül-memiştir.

B) Anayasamızın 152 neî maddesi gereğince Anayasa Mahkemesi kararlarının yerine getirilmesi zorunluluğu ilkesine de getirilen tasarıda muhalefet edilmemiştir.

Anayasa Mahkemesi saveıların atanma ve nakilleri ile ilgili olarak 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 63 nci ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 77 nci maddesini iptal etmiştir. İptal kararının gerekçesi netice olarak : a) Bakanlık ileri gelenlerinden kurulu topluluğun düşüncesinin alınması teminat sağlamaz, bunların düşüncesi bağlayıcı değildir. Bağlayıcı olsa bile ve bunlar teminatlı da olmalarına rağmen durum değişmez. b) Karar vermeye yetkili olan yerin atama ve yer değiştirmede göz önünde tutmak zorunluğunda olduğu kurallar dahi kanunla gösterilmemiştir. Bu da teminat ilkesine aykırıdır. İşte bu defa getirilen tasarıda iptal kararının bu iki hükmüne aykırı olabilecek hususlar olup olmadığı başka bir deyimle Anayasa kararına uyulup uyulmadığının incelenmesi gerekir.

Evvelce mevcut kurul sadece Bakanlık ileri gelenlerinden teşkil edildiği halde bu defa kurula Cumhuriyet Başsavcılığı mensuplarından üyelerin katılmış olması, bunların istişari değil, kesin karar vermeleri, ve Bakanın bu kararla bağlı bulunuşu gibi esaslı yeniliklerin getirilmiş olması, Anayasa kararına uyulduğunu açıkça göstermektedir.

Keza 77 nci maddede atama ve nakil esaslarının gösterilmiş olması ve bu esaslar dairesinde bir atama ve nakil plânının yapılmasının dermiş edilmiş bulunması Anayasa Mahkemesinin kararının bu kısmının da yerine getirildiğini açıkça göstermektedir.

Bu itibarla Anayasa Mahkemesi kararına uyulmuştur. İcapleri yerine getirilmiştir. Hazırlanan tasarı da Anayasamızın 152 nci maddesi ile gelişecek bir konu da mevcut değildir.

Bunun yanında tasarıya getirilmiş bulunan diğer hükümleri aslında üzerinde münakaşa edilmiyen ve yukardan beri açıklanan 77 nci maddenin prensiplerine esas olarak tanzimi gereken maddeler olması ve uygulamadaki aksaklıkları giderecek esasları tanzim etmiş bulunması sebebiyle tasarıya bütün maddeleri Komisyonca ekeriyetle kabul edilmiş bulunmaktadır.

Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da Komisyonumuzca kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Bu raporda
Başkan ve Sözeü

Kastamonu
A. N. Tuna

Balıkesir
N. Demirel

Bitlis
Birinci maddeye
muhalifim
O. Kürümoğlu

Gaziantep
İ. T. Kutlar

Hatay
M. Deliveli

İstanbul
Tümüne muhalifim
Muhalefet şerhim eklidir.
E. Özden

Konya
Çekimsirim
S. Çumralı

Rize
O. M. Agun

Tabii Üye
Muhalifim
Muhalefet şerhim eklidir.
M. Ataklı

Muhalefet şerhi

1. Hâkime lâzım olan teminat savcı için de zaruridir. Haksız hükümle, haksız itham arasında bir bakıma fark yoktur.

Adalet Bakanının emrinde savcılık anlayışı modern hukuk kavramı ile bağdaşamaz. Yürütmenin görevi olaya adaletin el koyması ile sona erer. Bu itibarla savcılar yürütmeye bağlı tutmakla görevden gelen bir zaruret yoktur.

Anayasanın 137 nci maddesi de savcılık müessesesinde idari görüşü kabul etmemektedir. Bu itibarla savcılık teminatı yargı içinde görevleriyle orantılı ve zorunlu bir teminat olmak durumundadır.

2. Teminat bir şeye karşıdır. Karşıtı olmıyana teminat denilemez. Devlet nazariyatında teminat çeşitli karşıtlara göredir. Adalet bakımından teminat yürütme organı karşısında anlamlıdır.

Yürütme organı karşısında teminat sağlanmamış ise ve bilhassa iptal edilen hükümde olduğu gibi idari erkândan müteşekkil kurul yetkili sayılmış ise, teminat sağlanmamış teminata karşı gelinmiştir. Şimdiye kadar arz ettiğim esaslardan anlaşılacağı üzere Anayasa yapıcısının amacı (Savcılık) ı yargı mekanizmasının bir parçası haline getirmek, yürütme görevinin tesir alanı içinde bırakmaktır.

Anayasa tasarısı gerekçesinde takibolunan gaye budur. Teminatlı bir hukukî statü yaratılmak gerekmektedir.

Anayasanın 137 nci maddesinin koyduğu teminatın gayesi görevliyi siyasi güce sahiplerinin etkisinden uzak tutabilmektir.

O halde Anayasanın görevlerinin özelliğine göre savcılar için öngördüğü teminat, onların görevlerini, siyasi güce sahiplerinin etkisi altında olmak kaygısına düşmeksizin belli hukuk kuralları uyarınca yapmalarını sağlayacak bir hukukî durum olacaktır.

3. Bu hale göre Anayasanın savcılar için lüzum gördüğü bu teminat, atanma ve nakillerin ancak tarafsız bir kurul tarafından yapılması ve yürütmenin bu işlemlerde etkisiz bırakılması ile sağlanabilir.

Bu bakımdan, gerek Millet Meclisinde kabul edilen Hükümet teklifi, gerek Cumhuriyet Senatosu Adalet ve Anayasa Komisyonunun kabul ettiği tasarı savcılara düşünülen teminatı sağlamakta ve Anayasa Mahkemesinin bozma gerekçesine uymamaktadır. Bu nedenlerden ötürü kanun tasarısına muhalifim.

Mucip Ataklı

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi

Muhalefet Şerhi

Millet Meclisince aynen kabul edilen bu tasarı, evvelce Komisyonumuza gelip 3 . 2 . 1970 tarihinde müzakeresini mütaakıp hakkında muhalefetimi beyan etmiştim.

Bu tasarı Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmiştir. Vetonun gerekçesinde tasarı Anayasaya neden dolayı muhalif olduğu belirtilmiştir.

Bu hukukî nedenlerle tasarı tashihiyen Yasama Meclislerine verilmesi icabederken Hükümet ve A. P. guruplarının eski tasarıda ısrar etmeleri, yersiz ve siyasi sorumluluğu muciptir.

Tasarı Anayasanın 137, 8 ve 152 nci maddelerine muhaliftir.

C. Savcılarının, Adalet Bakanının sultası altına konulması asla kabul edilmez. Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uygun bir tasarı getirilmediğinden bu tasarıya muhalifim. 10 . 6 . 1970

Ekrem Özden
İstanbul

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

22 Nisan 1962 tarihli ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun bâzı maddelerinin yeniden düzenlenmesine ve bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 77 ve 89 ncu maddeleri aşağıda yazılı olduğu üzere yeniden düzenlenmiştir.

Cumhuriyet Savcılığı meslekine atama ve nakil

Madde 77. — Cumhuriyet savcıları, Cumhuriyet savcı yardımcıları ve Cumhuriyet Başsavcı yardımcıları Adalet Bakanlığı Müsteşarının Başkanlığında bir Cumhuriyet İkinci Başsavcısı, iki Yargıtay Cumhuriyet Savcısı ile Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanı, Ceza İşleri Genel Müdürü ve Zatişleri Genel Müdüründen müteşkil atama ve nakil kurulunca aşağıda yazılı olduğu üzere alınacak kesin karar gereğince Adalet Bakanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanının ortak kararnamesi ile atanır ve nakledilir.

Atama ve nakil kurulu üye tamsayısının çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar verir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın katıldığı tarafın oyu üstün tutulur.

Atama ve nakil kuruluna katılacak Cumhuriyet İkinci Başsavcısı ile Yargıtay Cumhuriyet savcıları 69 ncu maddede gösterilen Yüksek Savcılar Kuruluna katılmıyan Cumhuriyet İkinci başsavcıları ile Yargıtay Cumhuriyet savcıları arasından Yüksek Savcılar Kurulunda yapılacak ad çekme üzerine iki yıl süre ile seçilirler. Bir Cumhuriyet 2 nci Başsavcısı ile iki Yargıtay Cumhuriyet Savcısı da atama ve nakil kurulunun Başsavcılığa mensup üye noksanını tamamlamak üzere yedek üye olarak aynı usulle tesbit edilir.

Başsavcılığa mensup atama ve nakil kurulu üyelerinin süreleri dolduğunda yerlerine seçilecek yeni üyeler belli oluncaya kadar görevleri devam eder.

Atama ve Nakil Kurulu Başkanın engeli halinde kurula, kurul üyesi Cumhuriyet İkinci Başsavcısı ve her ikisinin engeli halinde kurulun meslekte en kıdemli üyesi Başkanlık eder.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

22 Nisan 1962 tarihli ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun bâzı maddelerinin yeniden düzenlenmesine ve bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Atama ve nakiller hizmetin en iyi şekilde görülmesini sağlayacak ilkeleri kapsıyan bir atama ve nakil plânına göre yapılır. Bu amacın sağlanmasına engel olmamak şartıyla atama ve nakil esasları adli kazanın bölgeleri, dereceleri ve bu bölgelerdeki en az hizmet süreleri ile ilgililerin sicil ve sair özel durumları gibi konularla ilgili objektif kurallar plânda düzenlenir.

Atama ve nakil plânı atama ve nakil kurulunca hazırlanarak Resmî Gazetede yayımlanır. Plânın yürürlük süresi iki yıldır. İkinci yılın Aralık ayı içinde plânda hizmetin icabı olarak değişiklik yapılması gerekiyorsa yapılan bu değişiklik, yoksa plânın iki yıl aynen uygulanmasına devam olunacağı, Ocak ayında Resmî Gazete ile ilân olunur. Şu kadar ki, yargı çevrelerinden birinin sosyal veya ekonomik şartlarında meydana gelen değişiklik sebebiyle derecesinin değiştirilmesi veya bir yerdeki yargı teşkilâtının genişletilmesi, yahut değiştirilmesi veya yeni yargı çevreleri meydana getirilmesi hallerinde plânın adli kaza bölgelerinde gerekli değişiklik her zaman yapılabilir.

Adalet Bakanlığı Zatişleri Genel Müdürlüğü kanuna, atama ve nakil plânına uygun olarak hazırlıyacağı kararname taslağını incelemek üzere atama ve nakil kuruluna tevdi eder.

Atama ve nakil kurulu, kararname taslağının incelenmeye hazır olduğunun Bakanlık Zatişleri Genel Müdürlüğüne bildirildiği günü takiben 3 gün içinde toplanır. İnceleme sonucu ilk toplantı günü dâhil olmak üzere en geç 7 gün içinde Bakanlığa bildirilir. Resmî tatil günleri bu sürelerin hesabında nazara alınmaz.

Atama ve Nakil Kurulu, Kararname taslağındaki tasarrufların kanuna ve atama ve nakil plânına uygun olup, olmadığını, incelemekle görevlidir. Kurul ekseriyeti, incelediği kararname taslağını uygun gördüğü takdirde aynen; tasarruflardan kanun veya atama ve nakil plânına uygun bulmadıklarını, dayandığı kanun veya atama ve nakil plânı maddesini de açıkça göstererek gerekçesi ile, Adalet Bakanlığına gönderir.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Adalet Bakanı kurulun görüşünü uygun bulursa taslakta bu yolda değişiklik yaptırır. Uygun görülmiyen hususlar Bakanın bu konudaki görüşü ile birlikte atama ve nakil kuruluna intikal ettirilir.

Atama ve Nakil Kurulu Bakanlığın yazısının gelişini takibeden 3 gün içinde toplanarak; ilk toplantı günü de dâhil olmak üzere 3 gün içinde kararını verir. Sürelerin hesabında resmî tatil günleri nazara alınmaz.

Atama ve Nakil Kurulu Bakanın görüşünü kanuna ve atama ve nakil plânına uygun bulmadığı sonucuna varırsa yeni görüşünü karara bağlar.

Atama ve Nakil Kurulunun bu kararı kesin olup, kararname taslağının son şeklini almasında esas tutulur.

Atama ve Nakil Kurulu kararname taslağı hakkında bu maddede gösterilen görüşlerini ve kararlarını kanuni süreler içinde vermediği takdirde kararname taslağını kanuna ve atama ve nakil plânına uygun bulmuş sayılır.

Geçici yetki :

Madde 89. — Gerekli hallerde 77 nci maddede yazılı kurulun kararı alınarak Cumhuriyet savei yardımcıları ile Cumhuriyet Başsavei yardımcılarına ve Cumhuriyet savei asli görevlerine ilâveten diğer adli görevleri dahi geçici olarak ifa ettirmeye Adalet Bakanlığı yetkilidir.

Bir yargı çevresinin saveısız kalmasını gerektiren vefat, hastalık, ilgililerin görevlerini veya görev yerlerini terk etmeleri gibi âcil hallerde hizmetin aksamaması için yetki Adalet Bakanlığınca verilerek en kısa süre içerisinde Atama ve Nakil Kurulunun onayına sunulur. Bu şekilde görevlendirilen yetkilinin kurulea değiştirilmesi halinde, o yer için kurulun yetkili kılacağı ilgilinin gelip işe başlamasına kadar, önceki yetkilinin yaptığı bütün işlemler geçerli sayılır.

Kendi yargı çevreleri dışında geçici olarak görevlendirilenler o yerde dört aydan fazla çalıştırılmazlar.

Ancak, görevi başında bulunmayan Cumhuriyet savei veya Cumhuriyet savei yardımcıları

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

nun uzun sürecek bir hastalığı bahis konusu ise bu süre uzatılabilir.

Birinci fıkra ile yazılı olanların, gerektiğinde Bakanlık hizmetlerinde geçici olarak görevlendirilmesi, doğrudan doğruya Adalet Bakanlığınca yapılır ve bunlar hakkında üçüncü fıkradaki dört aylık süre hükmü uygulanmaz.

MADDE 2. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 90 ve 95 nei maddeleri aşağıda yazılı olduğu üzere değiştirilmiştir :

Adaylık :

Madde 90. — Kanun hükümleri dairesinde adaylığa kabul etmek, hâkim ve savcılık mesleklerinin yardımcı sınıflarına atanmalarına kadar geçen süre içinde yetiştirmek, haklarında disiplin cezası uygulamak, adaylığa son vermek ve sair özlük işlerini yürütmek Adalet Bakanlığınca aittir.

Yardımcılık sınıfına geçeceklerin istekleri, adaylık devresinde görülen istidatları ve teşkilâtın ihtiyacı göz önünde tutularak hâkimlik ve savcılık mesleklerinden hangisine alacakları, Yüksek Hâkimler ve Yüksek Savcılar kurullarının ilgili bölümleri arasında birlikte kararlaştırılır.

İkinci fıkra gereğince meslekleri tesbit edenlerin görevleri ve görev yerleri ad çekmek suretiyle tesbit olunur. Bunlardan hâkimlik meslekine ayrılanların ad çekmeleri ve atanmaları Yüksek Hâkimler Kurulunca yapılır. Savcılık meslekine ayrılanlar ise Adalet Bakanlığınca ad çekirmeden sonra Adalet Bakanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanının ortak kararı ile atanırlar.

Bakanlık hizmetlerinden hâkimlik veya savcılık mesleklerine geçme :

Madde 95. — Hâkimlik ve savcılık mesleklerinden bakanlık hizmetlerine alınanlar, Adalet Bakanının veya kendilerinin istekleri üzerine Yüksek Hâkimler Kurulunca hâkimlik mesleki içinde veya 77 nei madde gereğince savcılık meslekinde bir göreve, bakanlık hizmetlerinde iktisabettikleri haklar nazara alınmak suretiyle atanabilirler.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun 1 nei maddesi ile yeniden düzenlenen 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 77 nei maddesi gereğince hazırlanacak ilk atama ve nakil plâni kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde yürürlüğe konur ve yürürlüğe girdiği yıl takibeden yılın Aralık ayı sonuna kadar geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun 1 nei maddesi ile yeniden düzenlenen 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 77 nei maddesi gereğince teşekkül edecek olan atama ve nakil kurulumunun Cumhuriyet Başsavcılığına mensup asil ve yedek üyelerinin seçimi bu kanunun yürürlüğe girdiği günden itibaren en geç 15 gün içerisinde yapılır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin Geçici 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisi metninin Geçici 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.